

“La crisi ens ha sacsejat profundament”

Senyora cancellera, després de formar coalició amb vosaltres, el Partit Socialdemòcrata (SPD) va davallar a un 23% del vots. La coalició negra i groga entre el vostre partit, la conservadora Unió Cristiano-demòcrata (CDU), la Unió Cristiana Social (CSU) i el Partit Lliure Demòcrata (FDP) ha estat al govern durant un any. L’FDP ha caigut d’un 5% a les enquestes. Com us en sortiu, de fer baixar els fums als companys de coalició?

—Aquesta qüestió no és important per a mi. Des de fa un any hem treballat en la coalició de la CDU i l’FDP i actualment ens trobem en una fase en què es prenen decisions importants, que, és clar, també són polèmiques. Ara no és moment de centrar-se en les enquestes, sinó més aviat en les decisions.

—No us interessen en absolut les enquestes?

—Les examine, però no determinen les meues accions.

—El vostre partit, la CDU, ha obtingut un 30% a les enquestes. Què ha anat malament?

—Al començament, no érem capaços de transmetre d’una manera adequada el significat i el propòsit de determinades decisions. Tanmateix, aquells dies ja s’han acabat. Ara ens centrem a preparar una agenda que, en un primer moment, no agradarà a alguns sectors de la població, però que una vegada hom en veja l’impacte i els èxits, els convencerem. Fer política no es tracta de posar-se sempre a favor del vent, sinó més aviat de continuar fins al final amb les teues conviccions.

—La política en els temps de la coalició negra i groga ha estat principalment plena disputes internes. L’estiu d’harmonia política ha resultat extremadament fugaç; després d’una pausa breu, la coalició torna a barallar-se. Com és que no acabeu de trobar un clima agradable i durador dins la coalició?

—Tenim un clima agradable a la coalició que, com a norma, es caracteritza per unes relacions personals molt, molt

Angela Merkel (Hamburg, 1954), cancellera alemanya, parla en aquesta entrevista de l’acord sobre l’euro amb França, de les disputes internes del seu govern de coalició i del debat polèmic a Alemanya sobre la immigració.

“Tenim un clima agradable a la coalició que, com a norma, es caracteritza per unes relacions

bones. Això no obstant, és normal que de tant en tant sorgesquen situacions en les quals emergesquen punts de vista diferents.

—És un bon eufemisme per a dir **conflicte**.

—És una llàstima que en la llengua dels periodistes ja no hi haja cap matís entre conflicte i harmonia. En realitat, la llengua alemanya és més expressiva.

—L'estiu passat, el ministre-president de Baviera, Horst Seehofer, de la Unió Cristiana Social (CSU), partit afiliat a la CDU, va jurar que en el futur us tractaria d'una ma-

nera amigable. Actualment, posa en dubte l'augment de l'edat mínima de jubilació a 67 anys, que és el principi clau del vostre programa. Us sentiu decebuda?

—La legislació per a l'augment de l'edat de jubilació s'ha convertit en llei i es posarà en pràctica. Tanmateix, no tindrà una efectivitat total fins el 2029. Horst Seehofer ha assenyalat que hem de combinar la introducció gradual d'aquesta legislació amb més oportunitats per als treballadors grans de tenir una feina remunerada. Jo també ho veig d'aquesta manera. A més a més, els darrers anys s'ha demostrat a bastament que hi ha un augment significatiu del nombre de persones més grans en la població activa. Per tant, tot va en la direcció correcta.

—Actualment, el vostre company de coalició, l'FDP, també es rebel·la i us acusa de traïr l'estabilitat de l'euro. De fet, no va ser particularment amigable de la vostra part de no consultar amb el vice-canceller i ministre d'Afers Estrangers, Guido Westerwelle, l'estratègia per a les negociacions amb el president francès Nicolas Sarkozy. Per què va evitar Westerwelle en aquest assumpte?

—A Deauville, el president Sarkozy i jo vam parlar fonamentalment de què passarà quan el conjunt de rescat de l'euro expire, el 2013. D'un temps ençà, a la coalició hem estat d'acord que necessitem esmenes per als tractats de la Unió Europea, per a crear un nou mecanisme de gestió de la crisi i marcadament millorat —un que també incloga creditors privats, com ara bancs. No volem veure com els estats membres, o, dit d'una altra manera, els contribuents, han de tornar a pagar el compte. Per tant, va ser un gran èxit poder persuadir els francesos d'obrir-se a una reforma del tractat com aquesta. Aquest acord va totalment en la línia dels objectius de la coalició.

—Això no obstant, va ser un esforç en solitari. El ministre d'Afers Estrangers no hi va participar.

—També hi va participar.

—Ell ho veu d'una altra manera.

—Tots som al mateix vaixell.

—Com l'hi va fer partícip?

—Discutim el nostre plantejament amb regularitat.

—Vau acordar amb ell d'oferir a Sarkozy l'opció de cancel·lar un mecanisme automàtic per sancionar els països que excedeixen el límit de dèficit permès?

—El procés que considerem exigeix moltes més sancions més estrictes que no les que tenim actualment, i això implicaria un mecanisme automàtic. El president francès i jo estem totalment d'acord en aquest punt. Els ministres de Finances van acordar els detalls mútuament.

—Una de les lliçons de la crisi financera grega és que Europa necessita un govern econòmic?

—Necessitem instruments que previnguen una situació com aquesta. Hem d'aprendre a observar els països en una fase primerenca, de manera que, basant-nos en un ventall d'indicadors, puguem avaluar el seu nivell actual de competitivitat. Hem de trobar maneres d'harmonitzar la competitivitat entre els països europeus; i això no s'hauria de fer simplement centrant-nos en el terme mitjà o adaptant la nostra velocitat a la del qui va més lent. En comptes d'això, sempre hauríem d'aprendre del millor. En aquest sentit, treballem com un govern econòmic.

—La crisi financera ha tingut un impacte durador a Alemanya?

—Veig la crisi com un esdeveniment que ens sacseja profundament. Molts alemanys són comprensiblement molt cautelosos amb certs sectors de l'economia. Durant un temps, els polítics tindrem una feina difícil: convèncer una altra vegada tothom que modelem les nostres polítiques i que no seguim simplement les direccions de la indústria.

—L'economia es troba en bona forma, les rendes públiques flueixen. Aquesta situació ha fet que l'FDP considere la reducció d'impostos. Quina és la vostra posició sobre aquesta qüestió?

—Sempre hem avalat un sistema simple i just amb uns impostos baixos. També és cert que la classe mitjana carrega una proporció important del pes, i això és un problema. Actualment, tanmateix, encara no veig marge de flexibilitat per a reduir els impostos. La nostra obligació, legal i moral, és de reduir, en primer lloc, l'enorme deute. També es tracta d'una qüestió de justícia per a la generació següent.

personals molt, molt bones”

A l'esquerra el ministre Guttenberg, que sona com a successor, i la seva esposa. A la dreta, dones de la comunitat musulmana d'Alemanya.

—Si hi haguera marge, quines taxes reduiríeu?

—Moltes comunitats han d'encarar una situació difícil. Si haguérem d'elegir una àrea on encara poguérem actuar i tinguérem un cert marge, per a mi l'aspecte més urgent seria com ajudar les ciutats i les comunitats en què els recursos econòmics són molt limitats.

—Fins ara, sempre heu refusat de fer concessions a l'ala conservadora del vostre partit. Què us ha fet canviar d'opinió, ara?

—Em podríeu donar un exemple, per favor?

—Fa poc vau dir que el multiculturalisme havia fracassat.

—Cal que us mostre extractes dels meus discursos al Parlament alemany durant els darrers anys? He manifestat sovint la meua opinió sobre aquesta qüestió, i cada vegada ha estat rebuda amb l'aprovació general al Parlament, però no sempre s'hi ha prestat tanta atenció com ara.

—Això no obstant, senyora cancellera, elegiu les vostres paraules amb cura i sabeu precisament quan preteneu dir alguna cosa, i quin efecte tindrà. Destacar aquesta frase en aquesta situació equival a fer una concessió als fans de Thilo Sarrazin.

—No, és una d'un seguit d'afirmacions polítiques que sé que han tingut un gran impacte. Com ara: "Protegir les víctimes té més prioritat que no pas protegir els autors dels crims"; "Tots aquells que treballen han de tenir més diners que si no treballaren". "El multiculturalisme ha fallat" és un altre exemple. Ara ho he tornat a dir, naturalment en el context del debat específic sobre la integració actual, cosa que no fa que aquesta afirmació siga errònia. He estat totalment fidel als meus principis.

—Preteníeu atiar un poc el debat?

—No. És una frase que vaig dir en el passat, i que tornaré a dir en el futur. De tota manera, el debat no és tan acalorat.

—Un dels grans enganys de la CDU és que Alemanya no és un país d'immigració. No és hora de reconsiderar-ho?

—Vam reflexionar molt sobre aquesta qüestió mentre treballàvem en el programa de la coalició. Quina mena de país som? Vam arribar a la conclusió que som un país d'integració.

—Aquest és un altre dels termes impossibles de precisar.

—Puc definir-lo. En un país d'integració tota persona d'origen estranger és benvinguda sempre que estiga preparada per a viure d'acord amb les lleis i els valors de la societat, o, fins i tot, per a convertir-se en ciutadà alemany.

—Sabeu perfectament que Alemanya necessita la immigració. Sense integració, prompte no hi quedarà ningú que pague les pensions.

—Vam abordar aquesta qüestió fa molt de temps. En primer lloc, hem facilitat que els estrangers que han estudiat ací puguin quedar-se a Alemanya. En segon lloc, tenim llibertat de movi-

ment dins la Unió Europea i unes oportunitats d'accés millorades per a persones qualificades provinents dels nous estats membres. En tercer lloc, qualsevol estranger que pugui documentar uns ingressos anuals mínims de 66.000 euros pot quedar-se ací tant temps com vulga, i els permisos de residència per a més d'un any són possibles fins i tot per sota d'aquest límit. De fet, fa molt de temps que vam marcar el camí per a una immigració controlada.

—Què pensem d'un sistema de punts per a controlar la immigració?

—Un sistema de punts no resoluria tots els problemes. A l'acord de coalició hi diu que mirem de controlar la immigració a Alemanya. També hi diu que l'accés de treballadors estrangers altament qualificats s'ha d'adaptar sistemàticament a les necessitats del mercat laboral alemany i s'ha d'organitzar segons uns criteris clars, transparents i de pes; com ara, tenint en compte els requeriments, les qualificacions i les habilitats. Aquest és el nostre objectiu.

—Ens va sorprendre que us declaràreu a favor de la prohibició del diagnòstic genètic preimplantacional. És una concessió a l'ala conservadora del partit?

—No, és una qüestió de consciència. Parlem de si, després de la inseminació artificial, es pot elegir entre els embrions, si es destrueixen aquells embrions que presenten característiques d'una malaltia hereditària greu. La meua preocupació radica en el fet que la línia entre malalties greus i no tan greus és virtualment impossible de definir. Hom començaria amb un apropament molt restrictiu, però ens podria dur amb molta rapidesa a debats sobre si som massa restrictius. I un dia tots aquells que patiren malalties hereditàries s'haurien de justificar, perquè algunes persones creuen que es podrien haver evitat. Aquesta és la raó per la qual em sembla que des del principi no ho podem permetre.

—Però és possible de fer-ne una distinció clara en els avortaments. Per què no hauria de funcionar amb el diagnòstic genètic preimplantacional?

—En els avortaments, l'objectiu és determinar si és factible que la mare tinga el fill. Aquesta és una qüestió to-

“A Deauville, el president Sarkozy i jo vam parlar fonamentalment de què passarà quan el conjunt de rescat de l'euro expire, el 2013”

talment diferent. Tornant al diagnòstic genètic preimplantacional, no és pas una decisió que haja pres sobtadament, sinó després d'un llarg procés de sopesar amb prudència la situació. Tots els membres del Parlament haurien de decidir segons la pròpia consciència.

—Fins ara, no us havíeu involucrat mai de manera realment apassionada en cap tema i, actualment, heu fet d'una estació ferroviària la vostra cause célèbre. Per què és tan important Stuttgart 21?

—Vaig començar en política per la meua passió per la llibertat, de manera que no me n'he allunyat. Avui dia, hi ha moltes àrees i molts tòpics individuals que convergeixen en un punt: l'habilitat d'Alemanya per a afrontar els reptes del futur. Abordar les xarxes d'alimentació necessàries amb tanta urgència, envoltades d'una gran polèmica, però necessàries si volem fer la transició a una energia renovable més favorable per al medi. O abordar aquest projecte ferroviari tan important. La qüestió s'estén molt més enllà dels límits de la ciutat de Stuttgart i tothom té dret a sentir què n'opina la cancellera alemanya, tant si hi està a favor com en contra. Com que era un tema de debat important al Parlament, em vaig declarar totalment a favor del projecte.

—Què fareu si les coses no van bé a les eleccions de Baden-Württemberg el març de l'any vinent?

—Treballa perquè aquestes eleccions siguin un èxit per al nostre partit.

—Molta gent ja assenyala el ministre de Defensa, Karl-Theodor zu Guttenberg, com el vostre successor. Hi esteu d'acord, que és l'home adient per a aquest càrrec?

—M'alegra que el ministre de Defensa faça una feina de primera i, al mateix temps, el tinguen en bona consideració i siga molt popular. A més, és molt gratificant haver vist, aparentment, la fi d'una era en què s'escribia sobre l'enorme buit en les fileres dels polítics conservadors destacats.

—Alguna vegada el mireu i penseu: “Vaja, podria aprendre una cosa o dues d'ell”?

—He arribat a una edat en què cada vegada estic més en pau amb mi mateixa. Quan era jove sovint em sentia insatisfeta, perquè volia ser capaç de fer bé coses que no era capaç de fer, com ara gimnàstica a la barra d'equilibri o patinatge sobre gel. Ara puc fer allò que vulga. De manera que simplement em delecte en Karl-Theodor zu Guttenberg i li desitge molta sort —i també desitge molta sort a la resta dels ministres dotats i excepcionals del meu govern.

*Dirk Kurbjuweit
Mathias Müller von Blumencron
Traducció de Blanca Juan*